

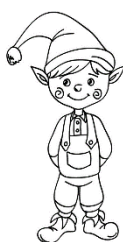

ALVER
KOMMUNE

Årsplan, Prestmarka barnehage

Innhold

.....	1
1.0 Innleiing	4
2.0 Barnehagen si innleiing.....	4
Om barnehagen	4
Nøkkelinformasjon	5
Kontaktinformasjon til administrasjonen	5
Kontaktinformasjon til avdelingane våre.....	5
Organisasjonskart	6
3.0 Verdigrunnet	7
3.1 Barn og barndom	7
3.2 Demokrati	7
3.3 Mangfald og gjensidig respekt	8
3.4 Likestilling og likeverd	8
3.5 Berekraftig utvikling.....	9
3.6 Livsmeistring og helse	9
4.0 Barnehagen sitt formål og innhald.....	10
4.1 Omsorg	10
4.2 Leik	11
4.3 Danning	12
4.4 Læring.....	12
4.5 Vennskap og fellesskap	13
4.6 Samiske barn/ fokus på samisk kultur.....	14
5.0 Barn si medverknad	14
6.0 Samarbeid barnehage- heim	15
6.1 Foreldreråd og Samarbeidsutvalg	16
7.0 Overgangar	18
8.0 Barnehagen som pedagogisk verksemd.....	19
8.1 Planlegging og vurdering	19

8.2 Dokumentasjon	20
8.3 Barnehagen sin digitale praksis	21
8.4 Satsingsområder 2022 / 2023	21
Felles satsinger for kommunen	21
Språk og organisasjonsutvikling	21
Barnehagen sine egne satsingsområder	22
9.0 Barnehagens fagområde	23
9.2 Kommunikasjon, språk og tekst	24
9.3 Kropp, rørsle, mat og helse	27
9.4 Kunst, kultur og kreativitet	29
9.5 Natur, miljø og teknologi	30
9.6 Mengd, rom og form	32
9.7 Etikk, religion og filosofi	34
9.8 Nærmiljø og samfunn	36

1.0 Innleiing

Det er Kunnskapsdepartementet som fastset **Rammeplanen for barnehagar**. Det ble vedteke ny *Rammeplan for barnehagar*, 24. april 2017. Prestmarka barnehage jobbar ut frå denne forskrifta, som er heimla i **Lov om barnehagar**, frå 17. juni 2005.

Årsplanen skal:

- vere eit arbeidsverktøy for personalet
- vere ein pedagogisk plan for verksemda
- vere eit informasjonsdokument for foreldre, barnehagen si eigar, samarbeidsutvalet mm.

Denne årsplanen er laga av styrar i samarbeid med personalet. Planen er til slutt godkjend av Samarbeidsutvalet i barnehagen.

2.0 Barnehagen si innleiing

Om barnehagen

Prestmarka barnehage er fordelt på to bygg, hovedbygget ligg i Manger sentrum bak Coop Ekstra. I dag er det 5 avdelingar i dette bygget 3 småbarnsgrupper og 2 for mellomgruppa.

Bygg 2 ligg i den gamle sjukeheimen som ligg ved legekantoret på Manger. Definert som «Solhall-bygg». I dag er det 4 avdelingar her. 2 småbarn, ei utvida mellomgruppe og 1 gruppe med førskuleborn. Totalt har barnehagen 9 avdelingar.

Vi ynskjer å fremje positivt samspel og relasjonar mellom barna og mellom barn og vaksne.

Nøkkelinformasjon

- Opningstid: 7.00 – 17.00
- Kommunal barnehage
- Avdelingsbarnehage med 9 avdelingar

Kontaktinformasjon til administrasjonen

- Styrar Rita V. Amundsen
Tlf.: 56349066/ 92 8370 73
rita.v.amundsen@alver.kommune.no
- Styrarassistent Kristin Smith
Tlf.: 56349066/ 95 9921 72
kristin.smith@alver.kommune.no

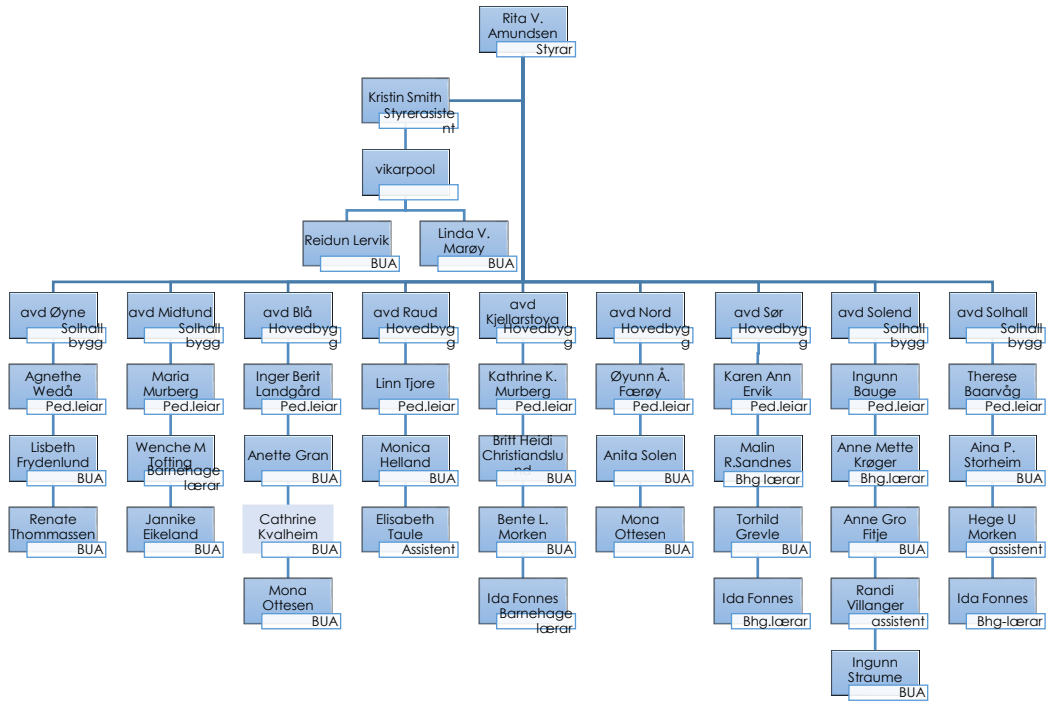

Kontaktinformasjon til avdelingane våre

<u>Solhall fø.gr:</u>	408 076 31
<u>Solhall Øyne :</u>	408 076 32
<u>Småbarn raud:</u>	408 076 33
<u>Småbarn blå :</u>	408 076 34
<u>Sør 3-5 år:</u>	408 076 35
<u>Småbarn Kjellar :</u>	408 076 36
<u>Nord 3-5 år:</u>	408 076 37
<u>Solend 3-5 år:</u>	408 076 38
<u>Solhall Midtun :.</u>	966 344 46

Organisasjonskart

3.0 Verdigrunnlaget

3.1 Barn og barndom

«Barnehagen skal anerkjenne og verne om barndommen. Å bidra til at alle barn som går i barnehage, får ei god barndom som er prega av trivsel, vennskap og leik, er fundamentalt. Barnehagen er òg ei førebuing til aktiv deltaking i samfunnet og bidreg til å leggje grunnlaget for eit godt liv.»
(Rammeplan for barnehagen, 2017,s.11)

Alle handlingar og avgjerder som gjeld barnet, skal ha barnets beste som grunnleggjande omsyn, jf. Grunnlova § 104 og barnekonvensjonen art. 3 nr. 1. Det er eit overordna prinsipp som gjeld for all barnehageverksemd.»
(Rammeplan for barnehagen 2017, s. 8.)

I Prestmarka barnehage ønskjer me å gi rom for at barna har ulike forutsetningar og erfaringar med seg heimanfrå. Omsorg og trygghet er grunnleggjande for at barn skal utvikle seg. Me vil arbeide for at barna, i fellesskap med andre barn og vaksne, kan utvikla eit positivt forhold til seg sjølv og ha tru på egne evner. Dei vaksne prøver å støtte, anerkjenne og er til stades for barna slik at dei blir sett og høyrte. Dette gjer me ved å rettleie, setje ord på og rette merksemda til det barna gjer. Det meste me gjer i barnehagen, gjer me gjennom leik. Leik har ein eigenverdi som me i personalet anerkjenner og forstår. Kvar dag har barna tilbod og moglegheit til den frie, spontane leiken hjå oss. Barna skal få finne ut kva som er rett og galt og skape meistringkjensle gjennom ulike aktivitetar i leiken. Med vaksne som er til stades kan me møte kvart enkelt barn der dei er, og ta vare på opplevinga saman med barnet.

3.2 Demokrati

«Barnehagen skal fremje demokrati og vere eit inkluderande fellesskap der alle får høve til å ytre seg, bli høyrde og delta. Alle barn skal kunne få oppleve demokratisk deltaking ved å bidra og medverke til innhaldet i barnehagen, uavhengig av kommunikasjonsevner og språklege ferdigheiter.»
(Rammeplan for barnehagen s. 9)

I **Prestmarka** ønskjer me la barna løyse konflikter på ein demokratisk måte ved at me prøver å høyre på alle partar i ein konflikt. Me trener på at fleire barn får vere med på å bestemme i leiken, slik at fleire stemmer vert høyrte. Det å øva seg på og balansera mellom å setje egne behov og ønskjer først, og kva som er best for fellesskapet, er viktig for barnets demokratiske utvikling. Økt

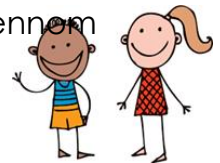

mangfold og individualisering gjev behov for respekt og anerkjenning for ulikheit, demokratiforståing og positive haldningar til å leva saman i fellesskap.

3.3 Mangfold og gjensidig respekt

«Barnehagen skal fremje respekt for menneskeverdet ved å synleggjere, verdsetje og fremje mangfold og gjensidig respekt. Barna skal få oppleve at det finst mange måtar å tenkje, handle og leve på. Samtidig skal barnehagen gi felles erfaringar og synleggjere verdien av fellesskap.» (Rammeplan for barnehagen s. 9).

I Prestmarka vil me at alle barn og personale i barnehagen skal kjenne seg stolt over eigen identitet. Personalet skal prøve å ivareta språkleg og kulturelt mangfold. Barnehagen vil bruke mangfold som ressurs i det pedagogiske arbeidet og støtte, styrka og følgje opp barna ut i frå deira eigne kulturelle og individuelle forutsetningar. Me vil arbeide for å anerkjenne ulikheiter og skilnader, og ha eit syn på dette som er naturleg og berikande for alle. Me jobbar med familie og familieformer, ulike levesett og levemåtar. Gjennom arbeid med dette får barna kjennskap til ulikheitene som finnes i det samfunnet me er ein del av.

3.4 Likestilling og likeverd

«Barnehagen skal fremje likeverd og likestilling uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur, sosial status, språk, religion og livssyn. Barnehagen skal motvirke alle former for diskriminering og fremje nestekjærleik.» (Rammeplan for barnehagen, s. 10)

Prestmarka barnehage har som mål at alle barna skal bli møtt med respekt, anerkjenning og forståing. Barna skal oppleve seg sjølv som ein viktig del av fellesskapet der dei blir sett og høyrd. Gjennom arbeid med likestilling og likeverd vil me bidra til å førebygga diskriminering. Dette vil me gjera blant anna gjennom personalet som gode rollemodellar og som utøver praksis der likeverd og likestilling er i fokus. Me vil bruka leiken som arena der barna fritt kan utfolda seg og bygga relasjonar på tvers av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur, sosial status, språk,

religion og livssyn. Samlingsstund kan brukast som arena for samtale og refleksjon rundt blant anna likskapar og forskjellar, då kan vi skapa grunnlag for å oppdaga at vi er både forskjellige og ganske like på same tid. Det kan vera eit godt utgangspunkt for å skapa anerkjenning og forståing for kvarandre.

3.5 Berekraftig utvikling

«Barna skal lære å ta vare på seg sjølve, kvarandre og naturen. Berekraftig utvikling omfattar natur, økonomi og sosiale forhold og er ein føresetnad for å ta vare på livet på jorda slik vi kjenner det. Barnehagen har derfor ei viktig oppgåve i å fremje verdiar, haldningar og praksis for meir berekraftige samfunn.» (Rammeplan for barnehagen, s. 10)

I Prestmarka barnehage er me opptekne av at barn skal få positive opplevingar og bli kjend med naturen i nærområdet rundt barnehagen. Barna skal få erfare og utforske kva som finnes i naturen. Barna skal gjennom samtale og refleksjon med personalet læra om korleis ein saman kan bidra til ei berekraftig utvikling der me tek vare på naturen, dyra, fuglane, insekta og småkrypa. Personalet skal skapa rom for refleksjon rundt korleis me skal behandla det som lever rundt oss. Barna skal få erfaringar med kva som høyre til i naturen, og kva som ikkje høyre til i naturen (t.d plastavfall, glas og liknande). I Prestmarka barnehage blir avfallet i stor grad kjeldesortert og barna bidrar i kjeldesorteringa.

3.6 Livsmeistring og helse

«Barnehagen skal ha ei helsefremjande og førebyggjande funksjon og bidra til å jamne ut sosiale forskjellar. Barnas fysiske og psykiske helse skal fremjast i barnehagen.» (Rammeplan for barnehagen, s. 11)

I Prestmarka barnehage skal vi leggja til rette for alle barna skal oppleva livsglede, følelse av eigenverdi, trivsel og meistring. Barn uttrykkjer seg i stor grad gjennom sin eigen åtferd. Personalet skal vera oppmerksom på barna sine åtferdsuttrykk. Personalet skal prøva å lesa, tolka og handla i forhold til det barna uttrykkjer. Ved å leggja til rette for at barna opplever livsmeistring og god helse, ønskjer me å bidra til at barnet utviklar god psykisk helse, evne til å regulera egne følelsar, kunne samhandla med andre barn og vaksne på ein god måte, kunne løysa konflikhtar og læra å forstå usagde og sagde regler

som ligger i det å vera saman. Gjennom dette ønskjer me å skapa eit godt miljø der trivsel, omsorg, meistring, likeverd og likestilling står sentralt. I arbeidet med livsmeistring og helse, vil me motarbeida og førebyggja all form for mobbing.

Personalet har ei viktig rolle for at barna skal oppleva livsmeistring og god helse. Me er opptekne av å skapa eit godt læringsmiljø for barna, der dei tørr å utfalda seg, medverke og delta i fellesskapet. For å skapa eit trygt læringsmiljø skal personalet leggja til rette for lek, ha god struktur og klare regler for barna. Leiken er grunnlaget for barns sosiale og emosjonelle utvikling. Det er ein viktig arena der barna får øvd seg på å vera saman, løysa konflikter og finna ut av ting med kvarandre. Personalet skal delta i leiken saman med barna der vi støtter og rettleiar. Personalet skal opptre som tydelege, trygge og varme, og me skal ha respekt og tillit til barn og andre vaksne. Personalet skal leggja til rette for at barna på ein god måte kan løysa konflikter og samarbeida om å finna ut av ting med kvarandre.

Personalet skal gjennom samling, samtale og rettleiing gje barna ulike strategiar for korleis ein kan løysa ein konflikt på ein god måte.

4.0 Barnehagen sitt formål og innhald

«Innhaldet i barnehagen skal vere allsidig, variert og tilpassa enkeltbarnet og barnegruppa. I barnehagen skal barna få leike og utfalde skaparglede, undring og utforskartrøng. Ein skal sjå arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk i samanheng og samla bidra til den allsidige utviklinga til barna.» (Rammeplan for barnehagen, s. 19)

4.1 Omsorg

«Omsorg er ein føresetnad for trivsel og tryggleik og for utvikling av empati og nestekjærleik... I barnehagen skal alle barn oppleve at dei vert sett, forstått og respekterte, og få den hjelp og støtte dei har behov for.»

(Rammeplan for barnehagen, s. 19)

I Prestmarka barnehage arbeider me for at barn skal oppleve at dei vert ivareteitt på ein omsorgsfull og varm måte. Dei skal verta møtt av lyttande og

engasjerte vaksne som viser nærleik og innleving. Personalet skal arbeide for å dekkje barna sine behov for fysisk omsorg, dei må vera trygge og sensitive og møte barna med respekt og innleving. Omsorg har ein eigenverdi og er nært knytt til tryggleik, grensesetjing og helse og me har som mål at det skal prege heile barnehagedagen i Prestmarka.

Omsorg er en forutsetning for barnas tryggleik og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærleik. Barnehagen skal gje barna moglegheit til å utvikle tillit til seg sjølv og andre. I barnehagen er det eit mål at alle barna skal oppleve å bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte dei har behov for. Barnehagen arbeider aktivt for å legge til rette for omsorgsfulle relasjonar mellom barna og personalet og mellom barna, som grunnlag for trivsel, glede og meistring. Personalet skal arbeide for eit miljø som ikkje berre gjer barna til mottakarar av omsorg, men som også verdset barnas egne omsorgshandlingar.

4.2 Leik

«Leiken skal ha ein sentral plass i barnehagen, og eigenverdien til leiken skal anerkjennast. Leiken er ein sentral arena for utvikling og læring... Barnehagen skal inspirere til og gje rom for, ulike typar leik, både ute og inne.»

(Rammeplan for barnehage, s. 20)

I Prestmarka barnehage ser vi på leik som ein viktig aktivitet som opptek mykje av barna sin kvardag. Leiken skil seg frå andre aktivitetar ved at den er ein spontan, skapande prosess som er styrt av barna sjølv og som tilfredsstillar behov hjå barna. Gjennom leiken får barna tileigna seg kunnskap og dei gjer seg erfaringar. Leiken utviklar tankar og kjensler, den stimulerer språkutviklinga og den utviklar barnas sosiale kompetanse. Leiken gjev barna gode meistringsopplevingar og auka sjølvkjensle. I Prestmarka nyttar me leiken til å byggja relasjonar mellom barna og mellom barna og personalet. Gjennom leik lærer me kvarandre å kjenna og skapar gode felles opplevingar. På den måten utviklar vi tillit til kvarandre og tryggleik i gruppa. Dette er i samsvar med DUÅ som det står meir om seinare i årsplanen. Leik er barnas viktigaste læringsform og vil difor vera ein arbeidsmetode i alle fagområda.

Personalet skal:

- Vera med på å setja i gang leik
- Delta i barna sin leik dersom dei ynskjer det.
- Hjelp barn som ikkje kjem inn i leiken slik at dei vert gode leikepartnarar.
- Rettleie barna i korleis dei kan vera ein god leikekamerat.
- Syne barna gode måtar å leike på / gje impulsar til leik.
- Vera i nærleiken som støttespelarar.
- Oppfordre barna til å samarbeida.

- Være i forkant, for å kunne forebyggja konflikter.
- Rettleie barna i konfliktløsning.

4.3 Danning

«Barnehagen skal oppmuntre barna til å vera prøvande og nysgjerrige på omverda... Barnehagane skal bidra til at barna kan forstå felles verdiar og normer som er viktige for fellesskapet. Barnehagen skal bidra til å fremje tilhøyrsla til samfunnet, naturen og kulturen.» (Rammeplan for barnehagen, s.21)

Danning er for kvart menneske ein livslang prosess som handlar om å utvikle evne til å reflektere over eigne handlingar og måtar å være på. Gjennom danning vert grunnlaget for allsidig utvikling lagt. Barna skal erfare at dei er ein del av fellesskapet, og oppleve at eigne og andre sine bidrag til fellesskapet opplevast som noko positivt. Barna skal utvikle tryggleik på seg sjølv og eigen identitet.

Personalet skal:

- Støtte barna sin aktivitet
- Verdsetje ulike behov og meiningar
- Anerkjenne og følgje opp barna sine perspektiv og haldningar
- Synleggjere mangfald og ulikskap
- Invitere barna inn i utforskande samtalar
- Gje barna opplevingar som grunnlag for utforsking og læring

4.4 Læring

«I barnehagen skal barna få oppleve eit stimulerande miljø som støttar opp om lysta til å leike, utforske, lære og meistre. Barna skal få bruke heile kroppen og alle sansar i læringsprosessane sine. Barnehagane skal bidra til læringsfellesskap der barna skal få bidra i eiga og andre sin læring.» (Rammeplan for barnehagen, s. 22)

Hovudfokuset vårt i Prestmarka barnehage er at læring skjer i størst grad når barnet er positivt stimulert – gjennom leik og kvardagsleg samspel med andre barn.

Målet er å:

- å stimulere barna si trong til å utvikle seg.
- gjennom aktiv deltaking og undring i eit fellesskap sikrar vi at barna lærer gode lærestrategiar i eit fellesskap.
- stimulere til å verte «frie menneske» i tråd med barnas utviklingsnivå i kombinasjon med læring av akademiske ferdigheiter.
- leggje til rette for kreativitet, leik og læring som bidreg til språkstimulering, interesse for tal og bokstavar, interesse for naturen, kulturen vår, og som utviklar barnas sosiale kompetanse.
- det enkelte barn skal få moglegheit til å knyte kontakt med andre barn på en positiv måte, f.eks gjennom frileik, regelleik, rolleleik og situasjonar der barna hjelp til med daglege gjeremål.
- vere i god dialog med barna på deira premiss

Læringsmiljøet må tilpassast alderen til barna. Dei minste barna utviklar seg gjennom gode relasjonar og eit positivt samspel saman med foreldre, personale i barnehagen, andre barn og familie.

4.5 Vennskap og fellesskap

«Sosial kompetanse er ein føresetnad for å fungere godt saman med andre og omfattar ferdigheiter, kunnskapar og haldningar som blir utvikla gjennom sosialt samspel. I barnehagen skal alle barn kunne erfare å vere viktige for fellesskapet og vere i positivt samspel med andre barn og vaksne. Vidare skildrar ein konkret korleis barnehagen jobbar med denne verdien.»

(Rammeplan for barnehagen, s. 22)

I Prestmarka ønskjer me å ha fokus på å utvikle sosiale ferdigheiter i eit fellesskap. For å danne venskap og føle seg som del av eit fellesskap må ein jobbe grundig med barnas sosiale kompetanse. For å utvikle sosial kompetanse må ein ha fokus på:

- støtte barnas initiativ til samspill, samt bidra til at alle har nokon å leike med.
- barna skal oppleve venskap. Dei skal øve på å ta kontakt, oppretthalde kontakt og avslutte leik på ein god måte.
- barna er med i samtalar der vi snakkar om normer for samhandling. Dei skal også inviterast til å utforme normer i barnehagen, avdelinga eller i ein mindre gruppe.
- barna skal støttast til å sjå ein sak frå fleire sidar, og personalet skal hjelpe barna til å reflektere over eigne og andre sine kjenslar, opplevingar og meiningar.

- det er også viktig at barna opplev å verta støtta når dei set eigne grensar, at dei lærar å respektere andres grensar og at de motiverast til å finne løysningar i konfliktsituasjonar.

4.6 Samiske barn/ fokus på samisk kultur

«Barnehagen skal bidra til at barna kan bli kjende med mangfaldet i sin eigen og andre sin kultur, og til at barna kan utvikle respekt og fellesskapskjensle for heile det samiske mangfaldet.» (Rammeplan for barnehagen s. 24)

I Prestmarka barnehage synleggjer me samisk kultur ved å markere samane sin nasjonaldag den 6. februar. Me vil også bidra til at barna får tilgang på kunnskap gjennom bilete av samar med samedrakt, me fargelegg flagga, høyrer på språket, syng og les eventyr.

5.0 Barn si medverknad

«Barnehagen skal sikre barna sin rett til medverknad ved å leggje til rette for og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for kva dei synest om den daglege verksemda i barnehagen.» (Rammeplan for barnehagen s. 27)

I Prestmarka barnehage skal dei vaksne møte barna på ein måte som formidlar respekt og aksept, tillit og tiltru. Borna sine synspunkt skal vektleggast i samsvar med alder og modning, og vi tek utgangspunkt i borna sine eigne uttrykksmåtar. Dei yngste borna formidlar sine synspunkt ved kroppshaldning, mimikk og andre kjensleuttrykk. Det er viktig at borna vert oppmuntra til å uttrykke seg og møter anerkjenning for sine uttrykk.

Barn skal ha rett til å uttala seg, verte høyrte og sett, og verte møtt med respekt.

Borna skal kunne lytte til andre, fremja si meining, men også tole å verte sagt i mot. Borna skal erfara demokratiske avgjerder, der dei av og til får det slik dei vil, andre gongar må godta det motsette.

Barndommen er ei livsfase med eigenverdi i likskap med andre livsfasar i mennesket sitt livsløp. Barnet påverkar sine omgjevnader gjennom sin veremåte. Korleis barn opplever møte med andre, vil påverke deira oppfatning av seg sjølve.

Å ta barn sin rett til medverknad på alvor, føreset god kommunikasjon mellom barna og personalet, og mellom personalet og foreldra.

Borna må møte ansvarsfulle vaksne som tar omsyn til heile gruppa.

I løpet av ein barnehagedag er det mange situasjonar der borna kan oppleve demokrati. Det gjeld for personalet å sjå og nytta desse situasjonane.

Saman med dei yngste må personale vera var på bornas nonverbale uttrykk som gester, kroppsspråk og ansiktsuttrykk. Borna skal oppleva å bli høyrte og tekne på alvor. Dei skal oppleva at dei har ein reell mogelegheit til å påverka eigen kvardag.

Det er viktig for oss at planane våre gir rom for barna si påverknad i kvardagen. Jobbar me med tema lar me barna sine initiativ legge grunnlag for det vidare arbeidet i størst mogeleg grad.

6.0 Samarbeid barnehage- heim

«Barnehagen skal i samarbeid og forståing med heimen vareta barnas behov for omsorg og leik og fremje læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling... Barnehagen skal vareta foreldra sin rett til medverknad og samarbeide nært og i forståing med foreldra. Samarbeidet mellom heimen og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål.» (Rammeplan for barnehagen s. 29)

Dei kommunale barnehagane i Alver kommune nyttar Vigilo som kommunikasjonsverktøy i samarbeidet mellom barnehage og heim. I Vigilo kan foreldra melde fråvær, ferie, få info om barnet sin dag i barnehagen og sende meldingar til personalet på avdelinga. God dialog gjev meir effektive arbeidsdagar og meir tid til borna.

KVA	KORLEIS	KVIFOR
Invitere foreldra til å vera i barnehagen	<ul style="list-style-type: none"> - Tilstellingar som til dømes:<ul style="list-style-type: none"> - Foreldrekaffi - Lysfest/ Lucia - Sommarfest - FORUT	<ul style="list-style-type: none"> - Auka samarbeidet mellom barnehage og heim. - Uformell kontakt med personalet. - Fint for barnet å få foreldra på besøk i barnehagen. - Foreldre kan bli kjende med kvarandre.
Foreldresamtalar	<ul style="list-style-type: none"> - Gje foreldre tilbod om samtalar 2 gonger pr. år	<ul style="list-style-type: none"> - Utveksle informasjon om barnet. - Sikre trivsel og utvikling.

Bringe/hente situasjonar	<ul style="list-style-type: none"> - Møte barn og foreldre i garderoben så langt råd er. - Ha fokus på barnet når barnet kjem og går.	<ul style="list-style-type: none"> - Vi ønskjer at kvart enkelt barn skal bli sett.
Foreldremøte	<ul style="list-style-type: none"> - Invitasjon ein til to gongar pr. år. - Ulike tema som er aktuelle å ta opp. - Kanskje diskusjon i grupper ut ifrå temaet som vert tatt opp?	<ul style="list-style-type: none"> - Foreldra får praktiske opplysningar om barnehagen. - Vi kan vise kva vi jobbar med. - Foreldra kan bli kjende med kvarandre. - Dei kan få medverknad på innhaldet i barnehagen.
Månadsbrev	<ul style="list-style-type: none"> - Informasjon gjennom månadsbrev frå avdelinga.	<ul style="list-style-type: none"> - Auka samarbeidet mellom heim og barnehage. Informasjon om barnehagedagen.
Vigilo – bruken av kommunikasjonsdel en er ikkje heilt avklart enno	<ul style="list-style-type: none"> - Digitalt kommunikasjonsverktøy til bruk i samarbeidet mellom heim og barnehage	<ul style="list-style-type: none"> - Forenkle informasjonsflyt mellom heim og barnehage. Styrke samarbeidet.
Forut	<ul style="list-style-type: none"> - Bistandsprosjekt – arrangement med føresette	<ul style="list-style-type: none"> - Borna skal få kjennskap til andre kulturar -

6.1 Foreldreråd og Samarbeidsutvalg

«Intensjonen med foreldreråd og samarbeidsutval er at desse ordningane skal gi høve til å vareta foreldra sin kontakt med barnehagen på ein aktiv måte. Foreldrerådet skal fremje fellesinteressene til foreldra og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppa skaper eit godt barnehagemiljø. Foreldrerådet skal få inn saker som er viktige for foreldra sitt forhold til barnehagen.» (Rammeplanen s. 30)

«Samarbeidsutvalet skal vere eit rådgivande, kontaktskapande og samordnande organ. Samarbeidsutvalet skal få inn saker som er viktige for innhaldet i og verksemda til barnehagen og for forholdet til foreldra.»

(Rammeplanen s. 30)

SU i Prestmarka barnehage

Alle foreldre i barnehagen er medlem i foreldrerådet. På foreldremøtet om hausten blir det vald foreldrerepresentantar til Samarbeidsutvalet (SU). SU består av representantar frå foreldre, personalet og eigar/kommunen. Utvalet

skal særleg vere med og drøfta barnehagen sine ideelle grunnlag, og arbeide for å fremje kontakten mellom barnehagen og lokalsamfunnet. Utvalet har rett til å uttale seg i saker som betyr noko for barnehagen sitt innhald og forhold til foreldra (budsjett, utnytting av ute- og inneareal).

VAL: Foreldrerådet (som består av alle foreldra) vel 2 representantar til SU, 1 frå kvart bygg. Dei tilsette vel 2 representantar. Ein representant frå kommunen (eigar) og styrar sit automatisk i samarbeidsutvalet.

FUNKSJONSTID: Foreldrerepresentantar og representantar frå dei tilsette vert vald for eit år om gongen. Funksjonstid for eigarrepresentanten vert fastsett av barnehageeigar.

KONSTITUERING: Samarbeidsutvalet konstituerer seg sjølv på første møte i barnehageåret.

AVSTEMMING: Kvar representant har ei stemme og vanleg fleirtalsvedtak gjeld. Ved stemmelikskap har SU-leiar dobbel stemme. Styrar har møte-, tale- og forslagsrett.

FORHOLD TIL BARNEHAGEEIGAR OG TILSYNSMYNDIGHEIT: SU skal påpeika overfor bhg.eigar og melda frå til kommune eller fylkesmann dersom barnehagen ikkje vert driven innanfor rammer som er sett av gjeldande lover, forskrifter, vedtekter og barnehagen sitt budsjett. Vararepresentantane har ikkje møteplikt med mindre dei må steppe inn for den dei er vara for. Men vararepresentantane er hjertelig velkommen til å vere med på møta. Innkallingar og referat blir også sendt til vararepresentantane, slik at dei kan halde seg orientert.

Samarbeidsutval for Prestmarka barnehage 2022/2023:

Representantane som vart valgt for 2021 / 22;

Frå foreldre: Kasper Brandt Slettebakken og Thomas Rikstad – Vara: Elisabeth Sigaard – Tor Erik Skråmestø - Øysten Hella Skiftesvik og Nathalie Bekkenes
Frå personalet: Ingunn Straume og Øyunn Å. Færøy vara: Monica Helland og Agnethe Wedå

Representant frå eigar: Hege Vågenes Solheim vara: Christel Håland

Skrivar: Rita V. Amundsen
Nye val kvar haust.

7.0 Overgangar

«Barnehagen skal i samarbeid med foreldra leggje til rette for at barnet kan få ein trygg og god start i barnehagen... Personalet skal sørge for at barnet og foreldra får tid og rom til å bli kjende med andre barn og anna personale når eit barn byter barnegruppe... Barnehagen skal i samarbeid med foreldra og skulen leggje til rette for at barnet kan få ein trygg og god overgang frå barnehage til skule, og eventuelt til skulefritidsordninga... Barnehagen må ha samtykke frå foreldra for å dele opplysningar om enkeltbarn med skulen.»
(Rammeplanen s. 33)

For å få til gode rutinar og skape forutsigbarhet, tryggleik og trivsel for barna, er det viktig å leggja til rette for gode overgangar. Alle barnehagane i Alver kommune (kommunale og private) nyttar tre ulike overgangsskjema. Vi har eit skjema for overgangen mellom heim og barnehage (ny i barnehagen) , eit skjema for overgang til ny avdeling/ bytte barnehage og eit for overgang til skulen. Foreldra skal kjenna til og ha mogelegheit til å gje innspel til innhaldet i overgangsskjema. Dei skal også godkjenna at vi deler skjema med dei som skal ta i mot barnet på ny plass.

Rutinar i Prestmarka ved oppstart i barnehagen

Mål for tilvenning: Skape ein trygg og god relasjon til barn og foreldre.

- Få til eit godt samarbeid med foreldra i tilvenningsfasen. Gjere individuelle tilpassingar i forhold til barnets behov og foreldra si moglegheit for fleksibilitet.
- Starte tilvenning så tidleg som mogleg. F.eks. med besøksdagar i mai og juni. Oppfordre foreldra til å nytta leikeplassen i barnehagen gjennom sommaren.
- Legge til rette fysisk miljø og praktiske oppgåver, slik at ein kan nytta mest mogleg til saman med borna.
- Legge til rette for stabilitet i personalet, slik at dei nye borna i størst mogleg grad treff dei same fjesa kvar dag.
- Lage ein plan for dei borna som allereie går på avdelinga. Tilvenning av nye barn kan opplevast som ei utfordring for borna som ikkje er nye.

I Prestmarka kan gjerne overgangen frå liten til stor avdeling større enn i ein vanleg barnehage, ettersom barnehagane ligg fysisk frå kvarandre og born og vaksne på avdelingane ikkje omgås til dagleg. Dette gjeld særleg når ein skal over på førskule gruppe, ettersom me har som mål at bona skal sleppe bytte bygg ofte. Personalet er bevisst på dette og me har nokre tiltak for å lette overgangen mellom avdelingar, som me ser at borna har god nytte av. Me prøver blant anna å la borna få gå på besøk og leike i lag i utetid.

Prestmarka barnehage har eit godt samarbeid med Manger barneskule. Etter innskriving har tradisjonelt barnehagen vorte invitert til ulike tilstellingar og blant anna møtt fadderklassen sin. Om nokon treng meir tid på å bli kjend og trygg avtalar vi tiltak i samarbeid med skulen og dykk foreldre.

Alver kommune har prosedyre på korleis overgangane skal gjennomførast – dette med følgjande skjema:

- overføringssamtale heim – barnehage
- overføring internt i barnehagen eller mellom barnehagar
- Overføringskjema barnehage - skule

8.0 Barnehagen som pedagogisk verksemd

«Barnehagen skal vere ei pedagogisk verksemd som skal planleggjast og vurderast. Barn og foreldre har rett til å medverke i desse prosessane. Målet med barnehagen som pedagogisk verksemd er å gi barna eit tilrettelagt tilbod i tråd med barnehagelova og rammeplanen. For å oppnå dette skal barnehagen vere ein lærande organisasjon, og det pedagogiske arbeidet skal vere grunnleggjande i barnehagelova og rammeplanen.» (Rammeplan for barnehagen s. 37)

8.1 Planlegging og vurdering

«Planlegginga skal bidra til kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegruppa. Planlegginga synleggjer korleis barnehagen tolkar og realiserer rammeplanen, og skal vere utgangspunkt for refleksjon og utvikling av verksemda.» (Rammeplan for barnehagen s. 37)

«Barnehagen skal regelmessig vurdere det pedagogiske arbeidet. Det betyr at det pedagogiske arbeidet skal beskrivast, analyserast og tolkast ut frå barnehageplanane, barnehagelova og rammeplanen... Vurderingsarbeidet

skal byggje på refleksjonar som heile personalgruppa er involvert i.»

(Rammeplan for barnehagen s. 38)

Vurderingsarbeid som vert gjort gjennom barnehageåret er viktig, for å sikre kvaliteten i barnehagen. Systematisk vurderingsarbeid legg grunnlaget for barnehagen som lærande organisasjon.

Vurderingsarbeidet i Alver kommunale barnehagar, er delt inn i tre delar:

Foreldrevurdering

Gjennom mellom anna kvardagsdialogen, samarbeidsutvalet, foreldresamtaler får vi mykje kunnskap om arbeidet vi gjer. Dette er med på å sikre foreldra sin medverknad til verksemda.

Personalvurdering

Vi planlegg, gjennomfører og evaluerer, og sikrar på den måten at vi heile tida er i utvikling. Vi legg vi til rette for refleksjon kring arbeidet vi gjer på avdelingane og i barnehagen, og vi nyttar rettleiing og medarbeidarsamtalar i arbeidet med personalvurdering.

Barna si vurdering

Borna si vurdering er viktig i forhold til arbeidet med borna si medverknad på eige barnehagetilbod. Vi nyttar barnesamtalar og spontane samtalar for å få kjennskap til borna sin trivsel og utvikling. Med dei yngste borna tolkar vi kroppsspråk og verbale ytringar, som kan fortelje oss kva barnet ynskjer og kva det trivast med å gjere.

8.2 Dokumentasjon

«Dokumentasjon av personalet sitt arbeid synleggjer korleis personalet arbeider for å oppfylle krava i barnehagelova og rammeplanen.

Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagen sitt arbeid med å planleggje, vurdere og utvikle den pedagogiske verksemda.»

(Rammeplanen s. 39)

Dokumentasjon av livet i barnehagen skjer gjennom digitale foto, video, barns arbeid og barns forteljing. Dokumentasjonen vert nytta som refleksjonsgrunnlag for vidare arbeid og planlegging. Vi nyttar Vigilo, som er eit digitalt verkty for samarbeid mellom heim og barnehagen. Her vert det også lagt ut bilete, slik at foreldra kan sjå livet i barnehagen og nytta bileta i samtale med borna heime.

8.3 Barnehagen sin digitale praksis

«Den digitale praksisen til barnehagen skal bidra til lek, kreativitet og læring. Bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet skal støtte opp om barna sine læreprosesser og bidra til å oppfylle rammeplanen sine føringer for eit rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn.» (Rammeplanen s. 44)

I Prestmarka skal personalet være aktive saman med barna ved bruk av digitale verktøy. Digitale verktøy skal brukast med omhu og ikkje dominere som arbeidsmåte. Barnehagen skal utøve digital dømmekraft og bidra til at barna utvikler ein begynnende etisk forståelse knytt til digitale medier.

8.4 Satsingsområder 2022 / 2023

Felles satsinger for kommunen

Inkluderande barnehage- og skulemiljø (IBS)

Alver kommune er også en del av Læringsmiljøprosjektet «Inkluderande barnehage- og skulemiljø», som er eit nasjonalt prosjekt med mål om å fremja eit godt læringsmiljø og førebyggja mobbing. Skulane og barnehagane jobbar med tema som læringsmiljø, førebygging, avdekking og handtering av mobbing, samt regelverk, leiing og organisasjonsutvikling.

Gjennom prosjektet skal barnehagane få auka kompetanse om vennskap, lek, sosial kompetanse, læringsmiljø og mobbing i barnehagen. Dei skal auka kompetanse i barnehagen og i prosjektgruppa/arbeidsgruppa om forebyggjande arbeid i barnehagar, arbeid med mobbing og krenkingar slik dei førekjem i barnehagen. Foreldra skal involverast, slik at også dei kan gjere seg kjend med prosjektet.

Språk og organisasjonsutvikling

I tillegg jobbar ein med språk og organisasjonsutvikling som vert vist i ein felles utviklingsplan for barnehagene i Alver. I samband med dette har Prestmarka

utarbeidd ein eigen språkplan – sjå og under fagområde kommunikasjon språk og tekst generellt og i progresjonsplanen.

Barnehagen sine egne satsingsområder

Som ein del av IBS og organisasjonsutvikling jobbar barnehagen aktivt me å bygge ein god kultur på rettleiing og relasjonsbygging. Me jobbar for eit stort fokus på leiken som metode i dette arbeidet. Kari Pape er til inspirasjon og rettleiing gjemmon sine bøker i dette arbeidet.

De Utrolige Årene(DUÅ)

DUÅ har fokus på å styrke barns emosjonelle og sosiale kompetanse. Dette er viktig blant anna fordi barna si evne til å læra vert påverka av barnets sosial og emosjonelle tryggleik.

Målet med DUÅ sitt Skule- og barnehageprogram er å styrke personalet sin kompetanse i å støtte borna i deira sosiale- og emosjonelle utvikling, samt å styrke personalet sin kompetanse i gruppeleiing. Dette vert mellom anna gjort gjennom bruk av proaktive læringsstrategiar, bevisst bruk av ros, positiv merksemd og positive leiingsstrategiar. Relasjons-bygging er viktig og det blir jobba med å styrke vaksen-barn relasjonen, barn- barn relasjonen, samt samarbeidet mellom barnehage og heim.

Dinosauerskulen

Førskuleborna og dei eldste borna på mellom avdeling i Prestmarka har eit eige opplegg, Dinosauerskulen, som er eit av programma i DUÅ. Formålet med Dinosauerskulen er å fremje sosiale ferdigheter hjå barna. Eit godt sosialt miljø er viktig for eit godt læringsmiljø. Vi nyttar handdukker og videosnuttar som utgangspunkt for samtale, samt ulike aktivitetar, bøker og spel for å øve på venneferdigheter.

Saman med borna vil vi også jobbe med skuleførebuande aktivitetar som å øve opp barnas språklege medvit (rim, lytte ut lydar og stavingar, rytme i språket), begynnande matematikkopplæring (form, farge, storleik, lokalisering osv). Det er svært viktig at barna lærer rett blyantgrep tidleg. I tillegg er det viktig at barna vert sjølvstendige når det gjeld påkledning, toalettbesøk og å kunne halde orden i sakene sine.

Pedagogisk dokumentasjon

Frå hausten 2022 har barnehagen fått midlar RE-komp til utvikling av pedagogisk dokumentasjon. Det er eit mål at barnehagen skal bli berte på pedagogisk dokumentasjon som blant anna er å synleggjera, reflektera og tolka praksis i lag med barn og tilsette. Primært skal dei tilsette ha opplæring som me håpar vil komme born og foreldre til gode.

Sjukefråvær oppfølging

Barnehagane har over tid hatt eit høgt sjukefråvær generelt, Prestmarka spesielt. Alver kommune satsar saman med NAV på å få redusert dette ved div. tiltak, bl.a. «helse i arbeid» som Prestmarka allereie er godt i gang med.

9.0 Barnehagens fagområde

«Fagområda speglar område som har interesse og eigenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremje trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnehagen skal sjå fagområda i samanheng, og alle fagområda skal vere ein gjennomgåande del av innhaldet i barnehagen... Leiken dannar eit viktig grunnlag for arbeidet med fagområda.» (Rammeplan for barnehagen, 2017)

Rammeplan for barnehagen definerer sju fagområde for barnehagen:

Kommunikasjon, språk og tekst

Kropp, rørsle, mat og helse

Kunst, kultur og kreativitet

Natur, miljø og teknologi

Etikk, religion og filosofi

Nærmiljø og samfunn

Mengd, rom og form

Kvart fagområde dekkjer eit vidt læringsfelt og vil sjeldan opptre aleine. I Alver sine kommunale barnehagar tenkjer vi tverrfagleg, både i kvardagssituasjonar og i pedagogiske opplegg. Gjennom å tenke heilskapleg trekker vi inn dei ulike fagområda i både formelle og uformelle lærings situasjonar. Leiken er for oss ein viktig inngong til å arbeide med dei ulike fagområda.

9.2 Kommunikasjon, språk og tekst

Mål:	Metodar:
-------------	-----------------

<p>Borna skal oppleve eit rikt språkmiljø, både verbalt og nonverbalt.</p> <p>Borna skal utvikla eit rikt språk som reiskap for å formidle tankar, kjensler og idèar.</p> <p>Dei skal og gjerast bevisst på eige og andre sitt kroppsspråk.</p> <p>Borna skal få erfaring med å løyse konfliktrar og til å skape positive relasjonar i leik og anna samvær.</p> <p>Gi barna leselyst</p> <p>Alle barn skal bli hørt.</p>	<p>Samlinger</p> <p>Song, rim, regler</p> <p>Dramatisering</p> <p>Setje ord på det vi ser og gjer</p> <p>Oppfordre borna til å nytta orda sine. Støtte med teikn</p> <p>Små prosjekter innan ulike tema som utfordrar og utviklar begrep og språkforståing. F.eks brannvern og Tarkus.</p> <p>Nytte teikn til tale</p> <p>Nytte bilete som utgangspunkt for å snakke om ulike følelsar.</p> <p>Gjere borna oppmerksomme på kvarandre sitt kroppsspråk i leikesituasjonar</p> <p>Coaching på akademiske ferdigheiter (talrekka frå 1-6, farger, preposisjonar, adjektiv)</p> <p>Coaching på emosjonelle ferdigheiter (glad, lei seg, trist, roleg, sint)</p> <p>Coaching på sosiale ferdigheiter (dele, spørje fint, holde seg roleg)</p> <p>Gode vaksne rollemodellar</p> <p>Lese bøker i mindre grupper</p> <p>Bruke konkrete</p> <p>Fortelje og lese historier på ulike måtar. For eksempel ved bruk av metoden Dialoisk lesing og ved bruk av metodane i språkløypene</p> <p>Lyttande og vakne vaksne som er nær borna</p>
--	---

Fange opp
mangler/vanskar i
enkeltbarn sin
språkutvikling

9.3 Kropp, rørsle, mat og helse

Mål:	Metodar:
<p>Alle barn skal oppleve utfordringar, meistring og glede</p> <p>Positivt sjølvbilde gjennom motorisk meistring</p> <p>Barna skal bli kjende med kroppen sin og skape forståing og respekt for eigen og andre sin kropp og ulikheter</p> <p>Gi barna kjennskap til sansane våre</p> <p>Gi barna erfaring med eit normalt, sunt kosthald</p>	<p>Gi barna positive erfaringar med turar i ulendt terreng i skog og i nærmiljøet</p> <p>Nytte songar med rørsle</p> <p>Medverknad</p> <p>Sansemotoriske aktivitetar, ute og inne</p> <p>Hinderløype</p> <p>Musikk dans og song</p> <p>Risikoleik, innan trygge rammer</p> <p>Finne ut av egne grenser</p> <p>Fremje kvarandre sine positive sider</p> <p>Songar, rim og regler</p> <p>Gi barna erfaringer med dei ulike sansane</p> <p>Vi luktar, føler, smakar, ser og lyttar</p> <p>Måltider med fokus på eit sunt kosthald</p> <p>Samtalar kring maten vi et og korleis den påverkar oss</p> <p>Felles måltid med vaksne og barn</p> <p>Vi et varierte måltider i barnehagen</p>

Lære gode rutinar
for handvask og
hygiene

“Rein hand” barnehage

Handvask når barna kjem i barnehagen, etter
toalettbesøk, før måltida og når dei kjem inn etter å ha
vore ute. Elles ved behov.

Samtalar

9.4 Kunst, kultur og kreativitet

Mål:	Metodar:
<p>Få erfaring med ulikt materiale og teknikkar</p> <p>Gje borna omgjevnader og opplevingar som inspirerer til å nytta eigen kreativitet</p> <p>Samling med song og musikk</p> <p>Opplive bøker og eventyr formidla på ulikt vis.</p> <p>Mulighet til sjølv å spelle ut bøker og eventyr</p>	<p>Maling Klipp og lim Ull Modellkitt Naturmateriale</p> <p>Materiell tilgjengeleg Inspirerende miljø på avdelinga Sørge for at borna har rikeleg med tilgang på bøker, bilete, instrument og tøy til utkledding Oppfordre til å utforske og fremje kreativitet Samlingar, bøker og bilder som inspirerer. Nytta ulike leiketema i rolleleiken. Kva fengjer borna?</p> <p>Synge med borna. Lære nye songar og rim og regler. Nytta instrument Lage musikkinstrumenter</p> <p>Lesegrupper</p> <p>Konkretisere ved bruk av figurar eller flanellograf</p> <p>Utforme miljø og figurar med ulike materiale Tilgang på konkretar i frileiken Bruke naturen og naturmateriale</p>

9.5 Natur, miljø og teknologi

Mål:	Metodar:
<p>Barna skal oppleve glede og meistring ved å ferdist i naturen</p> <p>Barna skal utvikle respekt for plantar, dyr og naturen kring oss</p> <p>Barna skal få oppleve glede og undring over naturen si eigenart og mangfald gjennom leik og eksperimenter</p> <p>Barna skal få tid og rom i kvardagen til å vera nysgjerrig og utforskande</p> <p>Gje barna gode haldingar og</p>	<p>Bevegelse i ulendt terreng, turar tilpassa barna sine utviklingsnivå</p> <p>Uteleik kvar dag</p> <p>Utforske dyr og insekt i og rundt barnehagen</p> <p>Aktive vaksne som legg til rette for gode naturopplevingar</p> <p>Gi rom for undring</p> <p>Formelle/uformelle samtalar</p> <p>Mate fuglar om vinteren</p> <p>Gå på tur i alle årstider og i alle typar vær</p> <p>Gje barna varierte opplevingar i naturen: leik, klatring, meistring og glede</p> <p>Nytta internett som kjelde for å finne fakta</p> <p>Nytta appar for å finne artar og namn på trær, blomster, insekt og dyr</p> <p>Rydde opp etter oss når vi har vore på tur og spist ute</p> <p>Kjeldesortering</p>

<p>begynnende forståing for samspelet mellom natur og menneske</p>	<p>Samtalar Bossplukking</p>
--	----------------------------------

9.6 Mengd, rom og form

Mål:	Metodar:
<p>Borna skal få erfaring med enkle matematiske begrep</p> <p>Gjere seg erfaringar med matematikk i kvardagen</p> <p>Erfaring med mengde opp til 6</p> <p>Kunne talrekka til 10.</p> <p>Erfaringar med å finne og lage mønster</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Nytt matematiske begrep, som sirkel, trekant og firkant - Bruke skilt til å øve på ulike former - Setja ord på stor/ liten, lang/ kort, over, under, ved siden av... - Eventyr med konkrete - Enkle reknestykker frå kvardagen - Bruke matematiske omgrep aktivt i kvardagen - Tal og mengder i eventyr/ forteljingar - Song, rim og regler - Jobbe med tal og teljing - Spele spel med terning og teljing - Duplo - Togbane - Puslespel

<p>Borna skal kunna orientera seg inne og ute i barnehagen</p> <p>Borna skal få erfaring med å orientere seg når vi er på tur i nærmiljøet.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Sortere (f.eks leikar, dyr, fargar...) - Lotto - Memory - Perle med små perler. Sortere farger, prøve å lage mønster - Gje rikeleg tilgang på ulike typar byggemateriell - Fylgje ei oppskrift for å lage mønster (bankespelet) - La borna utforske og gjere seg kjende på eigen avdeling og på huset - La borna utforske og gjere seg kjende på uteområdet til barnehagen - På tur: Kvar er vi? Kor skal vi? Kvar er barnehagen? - Leite etter ulike skilt på tur
---	--

9.7 Etikk, religion og filosofi

Mål:	Metodar:
<p>Borna skal erfare å gje trøyst og bli trøysta.</p> <p>Borna skal inkludera kvarandre i leik</p> <p>Nytta ord i konfliktløysing</p> <p>Bli kjende med dei kristne høgtidene jul og påske</p> <p>Borna skal ha kjennskap til tradisjonar knytt til religion og livssyn som er representert i barnehagen.</p> <p>Borna skal erfare at alle menneske har lik verdi</p> <p>Borna skal få ei forståing av at det fins ulike måtar å forstå ting på og ulike måtar å leve</p>	<p>Oppfordre borna til å trøste eller gjere godt att</p> <p>Coaching på sosiale ferdigheter</p> <p>Vaksne som er gode rollemodellar</p> <p>Vaksne som er tett på og rettleiar i konflikter</p> <p>Oppmoda borna til å hjelpa kvarandre</p> <p>Oppmode til samarbeid</p> <p>Adventssamling</p> <p>Formidla jul- og påskebodskapen på enkelt vis</p> <p>Besøke kyrkja til jul</p> <p>Fremje forståing for ulike levesett og ulike religionar</p> <p>Markere FN dagen med FORUT prosjekt</p> <p>Snakke om korleis vi er like og ulike. Fremje fordelar.</p> <p>Vaksne som møter bornas spørsmål med undring.</p>

Borna skal utvikle interesse og respekt for kvarandre og erfare nytten av likheter og ulikheter i eit fellesskap

9.8 Nærmiljø og samfunn

Mål:	Metodar:
<p>Borna skal bli kjend med nærmiljøet rundt barnehagen.</p> <p>Borna skal ha medverknad og medbestemmelse.</p> <p>Vi skal synleggjera barnehagen i nærmiljøet.</p> <p>Borna skal få erfaring med og forståing for trafikk</p> <p>Borna skal få erfare lengre turar og friluftslivets gleder.</p> <p>Borna skal erfare likestilling.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Brannstasjonen - Tur rundt barnehagen, utan vogn. Ha tid og rom for undring over det vi finn når vi går på tur - Opne for bornas innspel i kvardagen - Topptur til Nøttveitveten - Bruka trafikkreglene når vi er på tur. Sjå oss til begge sider før vi kryssar vegen, nytta gule vestar, halda hender, vaksen først og sist, lytta til dei vaksne. - Nyttta fortau og gangfelt - Ete mat ute på turdagar - Arbeide for likestilling mellom gutar og jenter

Borna skal få innsikt i ulike kulturar.	- Arbeide med å sjå likskapar og ulikskapar mellom ulike kulturar
Borna skal oppleve medbestemmelse og demokrati.	- Inkludere borna i planlegging av turdagar
Sikre ein god overgang mellom barnehage og skule.	- Gjere seg kjend med uteområdet på skulen

Progresjonsplan for fagområda, Prestmarka barnehage

Fagområde/alder	0-2 år	3-4 år	5-6 år
Kunst, kultur og kreativitet	Borna deltek i rørslesongar. Snakka og syngja songar i forhold til årstida. Lærer enkle rim og regler. Får ta i bruk sansane	Deltok i songar med fleire vers og meir handling Kan namnet på primærfargane og har kjennskap til kva som skjer når ein blandar fargane Tek del i	Har riktig blyantgrep Kan fargelegge innafor strekane Kan bruke rytmeinstrument Kan delta i enkle skodespel og øver

<p>sin i møte med kunst og kultur gjennom å ta, sjå, lukte og føle på ulike materialar som sand, snø, trolleig, plastilina m.m.</p> <p>Bli kjend med å bruke ulike reiskap som teikneblyantar, malepensel, fingermaling, saks, lim m.m.</p> <p>Blir kjende med ulike biletbøker og peikebøker</p> <p>Lærer namna på primærfargane og bli kjend med ulike farger og fargenamn.</p> <p>Har kjennskap til enkle, korte eventyr Eventyr- ulike formidlingsformer- flanellograf/fortelja,</p> <p>Dramatisera</p> <p>Får ta varierte musikkopplevingar og glede seg over bevegelse, rytme og dans.</p> <p>Bruke ulike musikkinstrument åleine og i grupper</p>	<p>dramatisering av kjende eventyr</p> <p>Kjenner til eit utval av songleikar. Kan enkle dansar. Lytte og danse til musikk.</p> <p>Meistre ulike finmotoriske formingsaktivitetar</p> <p>Viser interesse for rolleleik, drama og utkledding</p> <p>Bruke instrument</p> <p>rablestadie</p> <p>Utfordre skaperglede</p> <p>Førskjemastadiet – stimulere til at barna tar steget fra rablestadeiet</p>	<p>seg i å opptre for eit lite publikum</p> <p>Lager og prøver ut skuggeteater/dukkeater.</p> <p>Får fram detaljar i teikning, forming, sang og drama</p> <p>Skjemastadeiet - legge til rette for at barn strekker seg mot dette stadiet</p>
--	--	--

	Rablestadiet		
Natur, miljø og teknologi	<p>Gi borna kjennskap til ulike dyr/fuglar og dyre-fuglelydar Skape interesse for planter og dyr. Bli kjend med dyra på bondegården.</p> <p>Gardsbesøk.</p> <p>Lære namn på nokre vanlege insektet og dyr.</p> <p>Kjennskap til ulike kroppsdelar.</p> <p>Vera ute kvar dag, få erfaringar med ulike vær typar og forskjellige årstider.</p> <p>Få gode opplevingar med og i naturen året rundt. Lære seg gode holdningar og opparbeide respekt for naturen. Skapa glede og interesse for uteleik. Skapa interesse for undring og utforskning av naturen.</p>	<p>Kan namnet på dei mest vanlege dyra, plantane og insekta. Lære om ulike dyr og insekt i naturen. Kjennskap til dyr og innsikter – dyre-bingo</p> <p>Kjennskap til og kan namngi ulike kroppsdelar</p> <p>Begynnande forståing for kjeldesortering. - Være med på å kjeldesortere</p> <p>Begynnande forståing for kva som skjer i dei ulike årstidene</p> <p>Erfaringar med ulike grønsaker</p> <p>Viser interesse for fysikk</p> <p>Borna veit korleis dei brukar ulike digitale verktøy. Kjennskap til</p>	<p>Kan namnet på dei mest vanlege dyra, plantane og insekta</p> <p>Kan utføre Kilde sortering.</p> <p>Grunnleggjande forståing for korleis sunn mat gir grunnlag for god helse.</p> <p>Veit korleis ein skal kle seg etter årstidene/ været</p> <p>Kan vera med å laga bål</p> <p>Kjennskap til kart og land.</p> <p>Viser interesse for naturfenomen</p> <p>Borna veit kva moglegheiter digitale verktøy har</p>

	<p>Undrar seg og får bruka sansane</p> <p>Borna kjenner til ulike digitale verktøy.</p> <p>Få ein begynnande erfaring med korleis ein kan ta vare på naturen, f.eks. gjennom søppelsortering</p> <p>Bli kjent med kva brannvern er.</p>	<p>digitale verktøy som video. Laga film. Kjennskap til ulike tekniske hjelpemiddel som er i barnehagen</p> <p>Kjennskap til korleis me kan ta vare på naturen. Lære å ta vare på naturen vår. Lære om kva vi har nytte av i frå naturen vår</p> <p>Kjennskap til kor nokre råvarer kjem frå.</p>	<p>Utforske og eksperimentere med teknologi og naturfenomener sammen med barna.</p>
Nærmiljø og samfunn	<p>Blir kjend med barnehagen, inne og på leikeplassen.</p> <p>Turar i nærmiljøet:</p> <p>læra seg å ferdast trygt,</p> <p>verta kjend med stader og institusjonar i nærmiljøet. Utforske nærmiljøet, for eksempel gjennom å gå på tur i skogen / Får møte dyr på nært hold.</p>	<p>Borna kan gå lengre turar i nærmiljøet.</p> <p>Kjenner til kva yrke og arbeidsplassar som finns i sitt nærmiljø. Opplive barnehagen som eit lite samfunn i seg sjølv (Barnehagen min, kva finn vi rundt bhg her på Manger?)</p> <p>Borna medverkar i planlegging av ulike aktivitetar/tradisjonar /turar. Dei uttrykker seg i samling og tør å seie si meining</p> <p>Kjenner til enkle</p>	<p>Borna kan gå lengre turar i nærmiljøet.</p> <p>Har god kjennskap til trafikkreglar og korleis vi opptre i trafikken.</p> <p>Kjennskap til den lokale skulen</p> <p>Innsikt i- og erfaring med deltaking i eit demokratisk samfunn.</p> <p>Kjennskap til samisk kultur og tradisjonar</p>

	<p>Bli kjend med ulike merkedagar og tradisjonar som samedagen / nasjonaldagen.</p> <p>Omsorg og respekt for naturen og dyr som lever i naturen</p> <p>Radøy hallen</p>	<p>trafikkreglar</p> <p>Kan songar om landet vårt og songar som er tilknytt nærmiljøet vårt</p> <p>Kjennskap til ulike husdyr som lever på gardane i nærmiljøet</p> <p>Borna kjenner til at det finns ulike familieformer</p> <p>Markerer nasjonaldagen 17.mai</p> <p>Oppleve at nærmiljøet inviterast inn i barnehagens eige samfunn (fordrekaffi)</p> <p>Besøke ein gard i gangavstand. Gardsbesøk. Bli kjende med dei dyra vi har i nærområdet vårt</p> <p>Introduserast for naudetatane (Brannvern veka)</p> <p>Introduserast for andre kulturar (Forut)</p> <p>Markere FN dagen (24.oktober, i</p>	<p>Kjenner til lokal historie</p> <p>Markerer nasjonaldagen 17.mai</p> <p>Utvikle forståelse for ulike tradisjonar og skikkar.</p> <p>Borna skal få erfare at dei har medverknad på barnehagekvardagen</p>
--	---	---	--

		forbindelse med Forut)	
		Vennskapsveke	
		Bruke Radøy hallen	
Fagområde/ald er	0-2 år	3-4 år	5-6 år
Kommunikas jon, språk og tekst	Viser interesse for og kjenner til peikebøker og bøker med enkel tekst og bilder. Utvikle evne til å kommunisere i lek og samspel med andre Bruke språket aktivt både verbalt og non verbalt i kvardags situasjoner, lek og samspel. daglege situasjonar (på-avkleiding/stellesit./mål tid/...) Erfare samlingsstunder med bruk av konkretar og bilder. Bli kjend med enkle dramatiseringar	Deltak i rollelek og dramatisering. Leikar med språket, gjennom rim og regler. Få moglegheit til å begynne å bruke overbegrep (Overbegrep: Frukt, Underbegrep er då: eple, pære, banan...) Begynne å bruke personleg pronomen Kan bruke preposisjonar. Få moglegheit til å utvikle begrepsforståinga Kan halde ein samtale om eit bestemt tema. Bruke språket relevant til situasjonen	Viser interesse for bokstavar og skriftspråk Kan skrive namnet sitt Kan vera med å laga ei samanhengande forteljing Kjennskap til alfabetet Kunne gjenfortelje innhaldet i ei forteljing Interesse for å lytte til det andre fortel Bevisste på ulike dialektar og språk

	<p>Bli kjend med enkle eventyr</p> <p>Bruke songer, rim og regler. Rim,regler,rørslesongar</p> <p>Bruke konkretar for å styrka språket. Vaksne bruka konkretar</p> <p>Mimikk, ansiktsuttrykk og kroppsspråk</p>	<p>Viser interesse for eventyr, fortøljingar og lengre bøker. Få kjennskap til ulike bøker, fakta og skjønnlitteratur</p> <p>Set ord på ynskjer og følelsar</p> <p>Tek ordet, og lytter til andre i ei forsamling</p> <p>Bruke språket for å skape gode relasjonar</p> <p>Besøkje det lokale biblioteket</p> <p>Sjå og bruke alfabetet</p> <p>Barnesamtalar</p>	<p>Kan halde ein samtale over lengre tid</p>
--	---	---	--

Mengd, rom og form	<p>Får erfaringar med sortering. Sortering av leikar, fargar og former</p> <p>Viser interesse for tal og teljing opp ti 5. Begynnande peiketeljing</p> <p>Kan orientera seg inne og ute i barnehagen, t.d. Finn sin plass i garderoben og ved bordet</p> <p>Lærer omgrep som liten- stor, over- under.</p> <p>Sang, rim og regler, egne tellesanger og regler</p> <p>Konstruksjonsleik, duplo og togbane-byggje og bli kjend med former. - Puttekassa, bygging med klossar og duplo</p> <p>Lage former i sandkassen</p> <p>Puslespel</p>	<p>Bli kjende med tala frå 1-10. Kunne telje frå 1-10 . Verte kjende med tala frå 1-10, ungane oppmuntrast til å telje sjølve</p> <p>Kjenne igjen vanlege geometriske figurar, og kunne namngje dei (kvadrat, sirkel, trekant). Introduserast for mengdebegrep. Bli kjend med ulike størrelsar, formar og mønster.</p> <p>Være med å sortere i kategoriar t.d. ulike leiker</p> <p>Kjenne dei vanlegaste fargane og vite namnet på dei. Fargelære - blanding av fargar</p> <p>Matlaging – bli kjende med mål og vekt</p> <p>Introduserast for preposisjonar og bruke dei sjølve</p>	<p>Kunne tele frå 1-20 (altså kardinaltal, ordinaltal, tal som namn og parkobling)</p> <p>Kan orientere seg i nærmiljøet sitt</p> <p>Forstå preposisjonar; over, under, ved sida av.</p> <p>Kan delta i regelleikar og spel</p> <p>Kan namnet på og kjenne igjen vanlege geometriske figurar</p> <p>Telje til tre på norsk og engelsk.</p> <p>Kan orientere seg etter enkle kart (f.eks. skattekart).</p> <p>Lære omgrep for tid: i dag, i morgon, førre veke. Kjenne til dag, dato, månad, tid og sted</p>
---------------------------	--	---	---

<p>Kropp, rørsle, mat og helse</p>	<p>Trene på å gå på toalettet. Læra gode vanar for hygiene. Læra rutinar for handvask .</p> <p>Læra å kle på seg sjølv. På-/avkleding</p> <p>Erfara leik og bevegelse glede ute og inne. Kunne enkle songleikar</p> <p>Læra namn på kroppsdelar</p> <p>Gå korte turar, borna får utforske og sanse det som er rundt. Bli bevisst sin eigen kropp og sansar. Mestre grunnleggjande bevegelsar,-gå, krabbe, krype, hoppe, springe. Kast og ta imot ball. Læra pinsettgrep. Allsidige rørsleerfaringar inne og ute/få kroppslege utfordringar.</p> <p>Øve på å smørje maten sin sjølv. Drikke av vanleg kopp, bruke skje og gaffel, smøre brødskiva sjølv. Gode matvanar og læra å smaka på ulike typar mat. Rydde opp etter måltid. Utvikle positivt forhold til mat og måltid, ha ein aktiv</p>	<p>Øve å slutte med bleie – do trening. Vite kvifor hygiene er viktig. God handvask til rutine situasjon.</p> <p>Bli meir uthalden, kunne gå lengre turar. Uttrykke glede over og vera ute i all slags vær. Faste turdagar med varierte mål, ulike terreng.</p> <p>Vidareutvikling av motoriske ferdighetar og kroppskontroll. Bli glad i og tilfreds med sin eigen kropp. Læra seg å handtera ulike reiskap som t.d. kniv (spikking). Introduserast for klipping og teikning Kunne hoppe, springe, rulle, krype og klatre. Øve på å hinke. Øve på å ta i mot og sparke ein stor ball. Øve på å hoppe med beina samla. Bruke Radøy hallen.</p> <p>Oppfordrast til å sykle på ein 3-hjulsykel med pedalar.</p> <p>Læra namn på ulike kroppsdelar.</p> <p>Mestre begynnande på og avkleding</p>	<p>Læra om kroppens indre organer/funksjonar.</p> <p>Kan vurdere kva klede som passar etter været</p> <p>Kan skilje og namngje ulike smakar</p> <p>Kan hinke</p> <p>Sjølvstendig i påkleding</p> <p>Begynnande forståeleg for samanhengen mellom kosthald og helse</p>
---	--	---	--

	<p>deltakelse ved måltidet.</p> <p>Bli kjent med kroppen sin gjennom samtale og bevegelse av kroppen</p> <p>Bevege seg på ulike underlag og øve på å gå i ulendt terreng.</p> <p>Få erfaring med egne og andres grenser. Læra å setja grenser for sin eigen kropp og å respektera andre sine grenser</p> <p>Kroppskontakt/nærleik-omsorg</p> <p>Ro og kvile</p>	<p>Leggje enkle puslespel</p> <p>Smøre maten sin sjølv. Halde gaffel/skei riktig</p> <p>Lage mat sjølv. Takast med i diskusjonen på kva me skal eta. Borna vera delaktig i baking/matlaging</p> <p>Songleikar</p>	
Fagområde/alder	0-2 år	3-4 år	5-6 år
<i>Etikk, religion og filosofi</i>	<p>Lærer korleis vi er mot kvarandre. Lære å ta omsyn til dei rundt oss i kvardagen ved å samarbeide, dele og vente på tur. Få erfaring med at noe er mitt og noe er ditt og lære å respektere det.</p>	<p>Gjenkjenner følelsar hjå andre. Kan setje ord på egne følelsar</p> <p>Kjenner til tradisjonar i eigen og andre sine kulturar og religionar. Få være med å markere høgtider. Få</p>	<p>Kjenner til tradisjonar i eigen og andre sine kulturar og religionar</p> <p>Kan setje grenser for seg sjølv</p>

	<p>Læra korleis me er mot kvarandre</p> <p>Får kjennskap til tradisjonar og høgtider i ulike religionar</p> <p>Markera høgtider</p> <p>Utvikle evne til å vise omsorg for andre</p> <p>Igjen kjenner følelsar hjå andre. Kjenne igjen egne og anders følelsar som lei seg, glad, sint og redd</p> <p>Opplive og erfare att me er forskjellige</p> <p>Opplive å bli sett, hørt og forstått.</p>	<p>kjennskap til forteljingar, tradisjonar og verdiar i ulike religionar og livssyn. Konkret jobbing med å bli kjende med dei landa som er representert på avdelinga.</p> <p>Vise empati. Bli bevisst på at egne handlingar påverkar andre. Kunne reglar ein har på avdelinga. Erfare kva som er rett og galt. Få kjennskap til korleis me kan være positive mot kvarandre. Få erfaring med å handtere konflikhtar utan å være fysiske med kvarandre. Få kjennskap til at menneske er forskjellige</p>	<p>Vise toleranse og respekt for kvarandre, i det vi seier og gjer</p> <p>Kunne gjensidighetsregelen</p>
--	--	--	--